

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-55-74>

УДК 332.1:330.34:711.4

Лещух Ірина Володимирівна

кандидат економічних наук, старший дослідник,
старший науковий співробітник відділу просторового розвитку
Державна установа "Інститут регіональних досліджень
імені М. І. Долишнього Національної академії наук України"
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3860-0728>

Iryna Leshchukh

State Institution "M.I. Dolishnyi Institute of Regional Research
of the NAS of Ukraine"

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГЛОМЕРАЦІЙ В УМОВАХ ПРОСТОРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

STRATEGIC PRIORITIES FOR ENHANCING THE ECONOMIC POTENTIAL OF AGGLOMERATIONS IN THE CONTEXT OF SPATIAL ECONOMIC TRANSFORMATION OF UKRAINE

Анотація. У статті розглянуто стратегічні пріоритети підвищення економічного потенціалу агломерацій України в умовах просторової трансформації економіки, зумовленої наслідками повномасштабної війни. Визначено основні виклики, серед яких: руйнування інфраструктури, дезінтеграція просторових зв'язків, демографічні зміни та диспропорції між містом-ядром і периферією. Запропоновано комплекс стратегічних пріоритетів: гарантування безпеки та стійкості, формування інноваційно-інвестиційної моделі, модернізація інфраструктури, інтеграція «зеленого» переходу, удосконалення управління та міжмуніципальної співпраці, забезпечення збалансованого просторового розвитку. Обґрунтовано, що реалізація запропонованих механізмів сприятиме зміцненню економічної стійкості, конкурентоспроможності та інтеграції українських агломерацій у національну та глобальну економічну систему.

Ключові слова: агломерація, економічний потенціал, просторовий розвиток, стратегічні пріоритети, «зелений» перехід, інфраструктура

Summary. The article examines the strategic priorities for strengthening the economic potential of Ukrainian agglomerations under conditions of spatial transformation and wartime challenges. In this context, a system of strategic priorities is proposed, covering security, economic, innovation, infrastructure, and environmental dimensions. The first priority is ensuring security and resilience through integrating risk management into strategic planning, developing civil protection systems, establishing reserves of critical infrastructure, diversifying economic structures, and supporting business continuity planning. The second priority involves building a competitive innovation and investment model grounded in the functional specialization of agglomerations. This includes fostering a transparent business environment, supporting investment initiatives, developing public-private partnerships, and creating innovation ecosystems such as technology parks, industrial parks, incubators, and accelerators. Special emphasis is placed on digitalization. The third block emphasizes infrastructure modernization and recovery as the backbone of economic growth and competitiveness. Key measures include coordinating intermunicipal efforts in restoring transport systems, developing public transport, modernizing water supply, sewage, and waste management, and expanding digital infrastructure with a focus on smart technologies. An example is the cooperation within the Lviv agglomeration to expand electric transport to suburban communities. The fourth priority is integrating the "green" transition into agglomeration-level development planning. Agglomerations are expected to become pilot areas for implementing green economy principles through intermunicipal initiatives in energy modernization, electric transport, resource efficiency, and attracting investments into sustainable projects. The fifth block concerns institutional strengthening and intermunicipal cooperation. It highlights the need for legislative recognition of agglomerations, the creation of governance structures with coordination functions, the expansion of intermunicipal agreements and joint projects, and capacity building for local governments. Finally, the article underlines the importance of balanced spatial development to avoid excessive concentration in urban cores and peripheral decline. It is concluded that the implementation of these priorities will reinforce the economic potential of Ukrainian agglomerations, enhance their resilience to wartime and post-war challenges, improve competitiveness, and position them as key drivers of Ukraine's socio-economic recovery and long-term development.

Keywords: agglomeration, economic potential, spatial development, strategic priorities, green transition, infrastructure.

Постановка проблеми. Економічний потенціал агломерацій України нині зазнає суттєвого впливу комплексу взаємопов'язаних чинників, що вимагають системного аналізу для розробки адекватних стратегічних відповідей. Найперше це

вплив військових дій та безпекові загрози. Повномасштабна війна завдала прямої шкоди інфраструктурі багатьох агломерацій, особливо тих, що розташовані поблизу бойових дій або зазнали окупації. Постійні ракетні обстріли та інші безпе-

кові загрози стримують інвестиційну активність, спричиняють відтік бізнесу та населення, ускладнюють логістику. Це вимагає перегляду підходів до розміщення продуктивних сил, диверсифікації економіки агломерацій та створення захищеної інфраструктури.

В умовах війни особливо загострилася й проблема дезінтеграції просторових зв'язків. Російська агресія призвела до значного руйнування транспортної та логістичної інфраструктури, що ускладнило міжмуніципальну взаємодію та порушило економічні зв'язки між громадами. Військові дії та пов'язані з ними руйнування інфраструктури стали каталізатором масштабних демографічних змін. Значні міграційні потоки, як внутрішні, так і зовнішні, кардинально змінюють демографічну карту агломерацій. З іншого боку, ці трансформації суттєво впливають на ринок праці та соціальну інфраструктуру агломерацій, формуючи нові виклики та можливості для їхнього розвитку. Зокрема, зростає попит на житло, соціальні послуги, освіту та охорону здоров'я. Водночас, ВПО можуть стати джерелом робочої сили за умови належної перекваліфікації та адаптації, що потребує системної підтримки з боку держави та громадських організацій. Зміна вікової структури населення та погіршення демографічних показників у довгостроковій перспективі можуть обмежити потенціал зростання.

Для українських агломерацій також характерні значні диспропорції у розвитку між містом-ядром та прилеглими територіями. Наприклад, у Львівській агломерації, де проживає понад 1,05 млн осіб, площа агломерації становить лише 16,5% від площі області, але зосереджує близько 42% її населення. При цьому у громадах агломерації зареєстровано 72% діючих підприємств регіону, які забезпечують 64% сукупного доходу від реалізації продукції. Периферійні громади мають значно нижчий рівень економічного розвитку та інфраструктурного забезпечення [1; 2]. Відсутність ефективних механізмів міжмуніципального співробітництва, спільного стратегічного планування та реалізації інвестиційних проєктів призводить до фрагментації зусиль, дублювання функцій та неефективного використання спільних ресурсів. Нерідко виникають конфлікти інтересів між містом-ядром та супутниками щодо розміщення об'єктів інфраструктури, землекористування тощо.

Не менш гострою проблемою є недостатня інституційна спроможність та фінансове забезпечення розвитку агломерацій. Бракує чіткого законодавчого визначення статусу міських агломерацій, що ускладнює формування ефективних моделей управління ними. Існуючі механізми міжбюджетних відносин не завжди стимулюють співпрацю та спільний розвиток.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика розвитку агломерацій та їх економічного потенціалу активно досліджується у працях зарубіжних і вітчизняних учених, що поєднують теорії регіональної економіки, просторового розвитку та урбаністики.

Сучасні дослідження (М. Сторпер [3]; А. Скотт та М. Сторпер [4]; ОЕСР [5]) акцентують увагу на ролі інституцій, інновацій та людського капіталу як ключових детермінант конкурентоспроможності агломерацій. Значна увага приділяється концепціям ендегенного зростання (П. Ромер [6]), інституційного підходу (В. Лі та В. Абіад [7]) та поведінкової економіки регіонів (Р. Камагні та Р. Капелло [8]), які пояснюють, як місцеві управлінські, соціальні та культурні чинники впливають на економічну динаміку.

У контексті вивчення сучасних проблем та викликів функціонування українських та зарубіжних агломерацій значний доробок належить науковцям Львівської школи регіоналістики, зокрема М. Мельник [1], І. Лещух [9], І. Сторонянській [10] та ін.

Незважаючи на значну кількість досліджень, недостатньо розробленими залишаються питання формування стратегічних пріоритетів розвитку українських агломерацій в умовах воєнних та поствоєнних трансформацій, адаптації європейських моделей управління до вітчизняних умов та визначення дієвих механізмів реалізації агломеративного потенціалу.

Метою статті є визначення стратегічних пріоритетів підвищення економічного потенціалу агломерацій України в умовах просторової трансформації економіки з урахуванням особливостей національного інституційного та безпекового середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виходячи з аналізу сучасного стану та викликів розвитку агломерацій та країни загалом, одним із ключових стратегічних пріоритетів, спрямованих на розкриття та примноження економічного потенціалу українських агломерацій, є гарантування безпеки та стійкості їх розвитку. Це базова передумова, без якої неможливий ефективний економічний поступ. Реалізація цього пріоритету передбачає інтеграцію безпекових оцінок і заходів у всі стратегічні та містобудівні документи, що дає змогу координувати міжмуніципальну розробку планів розвитку з урахуванням ризиків та необхідних заходів захисту. Важливим напрямом виступає розбудова систем цивільного захисту, зокрема укриттів та систем оповіщення, де агломерації можуть забезпечувати узгодженість дій, координацію створення та утримання відповідної інфраструктури, а також обмін інформацією між громадами щодо її функціонування.

Не менш суттєве значення має сприяння диверсифікації економічної структури, що дозволяє зменшити вразливість територій від ураження окремих підприємств чи галузей. У цьому контексті агломерації здатні підтримувати ініціативи з економічної диверсифікації через координацію стратегічних підходів, не втручаючись безпосередньо в управління підприємствами. Також пріоритетом є формування резервних потужностей критичної інфраструктури та забезпечення її фізичного захисту. Завдяки узгодженим діям агломерації можуть координувати плани резервування й захисту ключових об'єктів, а також сприяти співпраці громад у питаннях їхньої безпеки. Водночас важливим завданням виступає підтримка підприємств у розробці планів безперервного функціонування бізнесу: агломерації можуть забезпечувати інформаційно-консультаційну підтримку, організовувати обмін кращими практиками та залучати експертів для підготовки планів дій, що мінімізують ризики зупинки діяльності.

Наступним стратегічним пріоритетом виступає формування конкурентоспроможної інноваційно-інвестиційної моделі розвитку та функціональної спеціалізації агломерацій. Їхня ключова роль полягає у виконанні функції координаційної платформи, що об'єднує зусилля громад задля досягнення синергійного ефекту в економічному зростанні. Насамперед це означає узгоджену роботу над створенням прозорого й сприятливого бізнес-середовища, що включає обмін кращими практиками між громадами, мінімізацію дублювання адміністративних процедур і спрощення дозвільних процесів у межах спільного простору. Не менш важливим завданням є підтримка та організація інвестиційних ініціатив: агломерації можуть координувати проведення інвестиційних форумів, стимулювати залучення внутрішніх інвестицій та стати дієвим майданчиком для розвитку державно-приватного партнерства.

Важливою складовою є і сприяння формуванню інноваційних екосистем, зокрема через підтримку технопарків, індустріальних парків, бізнес-інкубаторів та акселераторів, що створюють умови для високотехнологічних виробництв і розвитку креативних галузей. У цьому контексті значної ваги набуває впровадження економічного зонування та розвитку кластерів на основі смарт-спеціалізації. Узгодження стратегій між громадами дозволяє концентрувати ресурси на найбільш перспективних напрямках та забезпечувати їхню інтеграцію в загальний простір економічного зростання.

Окремо слід підкреслити важливість цифровізації та впровадження новітніх технологій. Агломерації здатні координувати обмін інформацією, стимулювати розвиток ІТ-сектору й цифрових послуг, а також сприяти впровадженню техноло-

гій Індустрії 4.0, що забезпечує підвищення конкурентоспроможності не лише окремих громад, а й агломераційного простору загалом.

Наступним важливим стратегічним напрямом виступає комплексна модернізація та випереджальний розвиток інфраструктури, адже саме сучасна інфраструктура формує основу економічного зростання та конкурентоспроможності територій. У цьому контексті першочерговим завданням є координація прискореного відновлення, реконструкції та модернізації транспортної системи. Хоча повноваження щодо залізниць, аеропортів і річкових портів належать державним та регіональним органам влади, агломерації здатні забезпечувати міжмуніципальну співпрацю у сфері розвитку автомобільних доріг місцевого значення й міських транспортних шляхів, а також сприяти інтеграції транспортної інфраструктури в межах агломераційного простору.

Окремого значення набуває розвиток громадського транспорту. Попри те, що організація та фінансування цієї сфери залишаються у компетенції місцевих рад і відповідних органів, саме агломерації можуть координувати узгодження маршрутних схем, стимулювати впровадження екологічних і комфортних видів транспорту, зокрема швидкісних трамваїв чи міської електрички. Показовим прикладом є Львівська агломерація, де реалізується проєкт продовження тролейбусного маршруту зі Львова до Давидова: 30 квітня відбувся тестовий заїзд тролейбуса, а станом на травень 2025 р. триває спільна робота Львівської та Давидівської громад [11]. Цей досвід демонструє ефективність кооперації, коли Асоціація «Львівська агломерація» виступає платформою для переговорів та узгодження рішень.

Важливим елементом є також реконструкція та розвиток комунальної інфраструктури, зокрема систем водопостачання, водовідведення та поводження з відходами. Агломерації можуть координувати спільні проєкти модернізації, сприяти залученню інвестицій та впровадженню сучасних технологій управління мережами, залишаючи операційне управління за окремими громадами. Не менш значущим напрямком стає розбудова сучасної цифрової інфраструктури. У цьому випадку агломерації можуть виступати майданчиком для координації дій, спрямованих на забезпечення широкосмугового доступу до Інтернету на всій території, розвиток смарт-технологій та інтеграцію цифрових рішень у спільний простір.

Ще одним стратегічним пріоритетом є інтеграція «зеленого» переходу в економічне планування агломерацій, оскільки саме міські агломерації мають потенціал стати пілотними просторами для впровадження принципів «зеленої» економіки. У межах своїх компетенцій вони можуть координувати міжмуніципальне планування та реалі-

зацію «зелених» ініціатив, об'єднуючи зусилля громад у сферах енергомодернізації, розвитку електротранспорту та раціонального управління ресурсами. Важливим завданням є також сприяння залученню інвестицій у «зелені» проекти, організація інформаційно-консультаційної підтримки для підприємств і громад, що дозволить активізувати екологічно орієнтовану економічну діяльність. Крім того, агломерації можуть виконувати роль платформи для обміну досвідом і кращими практиками у сфері «зеленої» економіки, формуючи спільне інноваційне середовище для переходу до сталого розвитку.

Важливим стратегічним пріоритетом є налагодження ефективної системи управління та поглиблення міжмуніципального співробітництва. Ефективне управління є передумовою успішного економічного розвитку. Відтак, актуальними є:

- законодавче закріплення статусу міських агломерацій та визначення моделей їхнього функціонування. Відповідно до Плану реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2024-2027 роки, передбачено розробку та прийняття законодавчих актів, які офіційно визнають міські агломерації, визначають їх правовий статус, повноваження та відповідальність органів управління [12; 13]. Реалізація цих заходів створить правову основу для діяльності агломерацій як міжмуніципальних об'єднань з координаційними функціями;

- створення координаційних органів управління агломераціями. Агломерації утворюють ради агломерацій за участі представників усіх громад-учасниць, бізнесу та громадськості. Ці органи координують спільні рішення з питань розвитку, інвестицій, інфраструктури та соціальних послуг, забезпечуючи баланс інтересів учасників;

- активне використання механізмів міжмуніципального співробітництва. Агломерації сприяють укладенню міжмуніципальних угод, реалізації спільних проектів і створенню комунальних підприємств для вирішення спільних проблем у сферах транспорту, поводження з відходами, водопостачання тощо [13]. Це дозволить оптимізувати ресурси та підвищити ефективність надання послуг;

- підвищення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування. Агломерації організовують навчальні програми, обмін досвідом та залучення експертів для підвищення кваліфікації представників громад, що сприятиме ефективнішому управлінню та реалізації спільних проектів.

ліфікації представників громад, що сприятиме ефективнішому управлінню та реалізації спільних проектів.

Агломерації мають розвиватися гармонійно, уникаючи надмірної концентрації в ядрі та деградації периферії. В цьому контексті актуальними є:

- розробка та імплементація комплексних планів просторового розвитку агломерацій. Агломерації можуть координувати розробку генеральних планів та інших містобудівних документів, які враховують взаємозв'язок міста-ядра та прилеглих територій, а також принципи поліцентричного розвитку. Це сприятиме гармонійному просторовому розвитку та оптимальному використанню ресурсів у межах агломераційного простору;

- забезпечення транспортної доступності та рівного доступу до послуг. Агломерації координують міжмуніципальну співпрацю для покращення транспортного сполучення, що забезпечує мешканцям усіх частин агломерації рівний доступ до соціальних, освітніх, медичних та інших послуг. Це підвищить мобільність робочої сили і сприятиме економічній інтеграції;

- визначення та підтримка «поліосів зростання» другого порядку. Агломерації можуть підтримувати розвиток менших міст і селищ у межах агломерації як центрів економічної активності, що сприятиме диверсифікації економіки, зменшенню навантаження на місто-ядро, посиленню позитивних екстерналій углиб регіону;

- інтеграція агломерацій у національну та міжнародну економічну систему. Агломерації можуть виступати платформою для розвитку транспортних коридорів, логістичних хабів та участі у міжнародних програмах співробітництва, що підвищить інвестиційну привабливість та економічний потенціал регіону та країни загалом.

Висновок. Розвиток українських агломерацій в умовах просторової трансформації економіки та воєнних викликів потребує системного підходу, що поєднує безпекові, економічні, інноваційні, інфраструктурні та екологічні пріоритети. Запропоновані стратегічні напрями спрямовані на зміцнення їхньої стійкості, підвищення конкурентоспроможності та забезпечення гармонійної інтеграції у національний і глобальний простір. Реалізація таких підходів має стати основою для довгострокового зростання та підвищення ролі агломерацій як ключових драйверів соціально-економічного розвитку України.

Список використаних джерел:

1. Інституційні проблеми та виклики функціонування агломерацій в Україні: наукова доповідь / НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Львів, 2025. 75 с. URL: <https://ird.gov.ua/irdp/p20250031.pdf>.

2. Розпорядження начальника Львівської обласної військової адміністрації «Про затвердження Стратегії розвитку Львівської агломерації на період до 2027 року» № 1156/0/5-23BA від 01.12.2024. Львівська обласна військова адміністрація. URL: <https://loda.gov.ua/documents/87308>.

3. Storper M. (2013). *Keys to the city. How economics, institutions, and politics shape development*. Princeton: Princeton University Press. URL: <https://dokumen.pub/keys-to-the-city-how-economics-institutions-social-interaction-and-politics-shape-development-9781400846269.html>.
4. Scott A.J., Storper M. The Nature of Cities: The Scope and Limits of Urban Theory. *International Journal of Urban and Regional Research*. 2015. Vol. 39. No. 1. P. 1-15.
5. OECD. *Cities in the World: A New Perspective on Urbanisation*. OECD Urban Studies. Paris: OECD Publishing, 2020. 200 p. DOI: <https://doi.org/10.1787/d0efcbda-en>.
6. Romer P.M. The Origins of Endogenous Growth. *Journal of Economic Perspectives*. 1994. Vol. 8. No. 1. P. 3-22.
7. Li Wei, Abiad V. (2009). Institutions, Institutional Change, and Economic Performance. *SSRN Electronic Journal*. DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.1416542>.
8. Camagni R., Capello R. Regional Competitiveness and Territorial Capital: A Conceptual Approach and Empirical Evidence from the European Union. *Regional Studies*. 2013. Vol. 47(9). P. 1383–1402. DOI: <https://doi.org/10.1080/00343404.2012.681640>
9. Лешух І. Потенціал агломерацій в умовах трансформації моделі просторового розвитку: переосмислення крізь призму сучасних теоретико-концептуальних підходів. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*, 2025. №2. С. 9-18. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/90.009>.
10. Економіка регіонів України в умовах війни: ризики та напрямки забезпечення стійкості: науково-аналітичне видання / наук. ред. Сторонянська І.З. Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України». 2022. 70 с.
11. У Львові працюють над запуском тролейбуса до Давидова: відбувся тестовий заїзд. URL: https://tvoemisto.tv/news/u_lvovi_pratsyuyut_nad_zapuskom_trolleybusa_do_davydova_vidbuvsya_testovyy_zayzd_175690.html
12. Про затвердження плану заходів з реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2024-2027 роки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 березня 2024 р. № 270-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270-2024-%D1%80/print>.
13. Децентралізація. Законодавчий порядок денний 2024-2025: звіт за результатами дослідження думки представників органів місцевого самоврядування. Київ : ГО «Деспро», 2024. 88 с. URL: https://decentralization.ua/uploads/attachment/document/1523/3.1.Legislative_Agenda_Forum_Report_.pdf

References:

1. Instytutsiini problemy ta vyklyky funktsionuvannia ahlomeratsii v Ukraini: naukova dopovid [Institutional problems and challenges of the functioning of agglomerations in Ukraine: scientific report]. NAN Ukrainy. DU «Instytut rehionalnykh doslidzhen imeni M. I. Dolishnoho NAN Ukrainy. Lviv. Available at: <https://ird.gov.ua/irdp/p20250031.pdf>
2. Rozporiadzhennia nachalnyka Lvivskoi oblasnoi viiskovoï administratsii «Pro zatverdzhennia Stratehii rozvytku Lvivskoi ahlomeratsii na period do 2027 roku» №1156/0/5-23VA vid 01.12.2024. (2024) [Order of the Head of the Lviv Regional Military Administration "On Approval of the Development Strategy of the Lviv Agglomeration for the Period until 2027" No. 1156/0/5-23BA dated 01.12.2024]. Lvivska oblasna viiskova administratsiia. Available at: <https://loda.gov.ua/documents/87308>
3. Storper, M. (2013). *Keys to the city: How economics, institutions, and politics shape development*. Princeton: Princeton University Press. Available at: <https://dokumen.pub/keys-to-the-city-how-economics-institutions-social-interaction-and-politics-shape-development-9781400846269.html>
4. Scott A. J., Storper M. (2015). The nature of cities: The scope and limits of urban theory. *International Journal of Urban and Regional Research*, vol. 39(1), pp. 1–15.
5. OECD. (2020). *Cities in the world: A new perspective on urbanisation*. OECD Urban Studies. Paris: OECD Publishing. DOI: <https://doi.org/10.1787/d0efcbda-en>
6. Romer P. M. (1994). The origins of endogenous growth. *Journal of Economic Perspectives*, vol. 8(1), pp. 3–22.
7. Li W., Abiad V. (2009). Institutions, institutional change, and economic performance. *SSRN Electronic Journal*. DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.1416542>
8. Camagni R., Capello, R. (2013). Regional competitiveness and territorial capital: A conceptual approach and empirical evidence from the European Union. *Regional Studies*, vol. 47(9), pp. 1383–1402. DOI: <https://doi.org/10.1080/00343404.2012.681640>
9. Leshchukh I. (2025). Potentsial ahlomeratsii v umovakh transformatsii modeli prostorovoho rozvytku: pereosmyslennia kriz pryzmu suchasnykh teoretyko-kontseptualnykh pidkhodiv [The potential of agglomerations in the context of the transformation of the spatial development model: rethinking through the prism of modern theoretical and conceptual approaches]. *Ekonomichnyi visnyk Dniprov's'koi politekhniki*, no. 2, pp. 9–18. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/90.009>
10. Storonyanska I. Z. (Ed.). (2022). *Ekonomika rehioniv Ukrainy v umovakh viiny: ryzyky ta napriamky zabezpechennia stiikosti: Naukovo-analitychne vydannia* [Economy of Ukrainian regions in wartime: risks and directions of ensuring stability: scientific and analytical publication]. Lviv: State Institution “Institute of Regional Research named after M. I. Dolishnyi of the NAS of Ukraine”, p. 70.
11. U Lvovi pratsuiut nad zapuskom troleibusa do Davydova: vidbuvsia testovyi zaїzd (2025) [In Lviv, work is underway to launch a trolleybus to Davydov: a test run took place]. Available at: https://tvoemisto.tv/news/u_lvovi_pratsyuyut_nad_zapuskom_trolleybusa_do_davydova_vidbuvsya_testovyy_zayzd_175690.html

12. Pro zatverdzhennia planu zakhodiv z reformuvannia mistsevoho samovriaduvannia ta terytorialnoi orhanizatsii vlady v Ukraini na 2024–2027 roky [On approval of the action plan for reforming local self-government and territorial organization of power in Ukraine for 2024-2027]. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 26 bereznia 2024 r. № 270-r. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270-2024-%D1%80/print>

13. Detsentralizatsiia. Zakonodavchiy poriadok denniy 2024–2025: zvit za rezultatamy doslidzhennia dumky predstavnykiv orhaniv mistsevoho samovriaduvannia. (2024) [Decentralization. Legislative Agenda 2024-2025: Report on the Results of a Survey of Opinions of Representatives of Local Self-Government Bodies]. Kyiv: HO «Despro», p. 88. Available at: https://decentralization.ua/uploads/attachment/document/1523/3.1.Legislative_Agenda_Forum_Report_.pdf

Стаття надійшла до редакції 08.08.2025